

№ 160 (20423) 2013-рэ илъэс БЭРЭСКЭЖЪЫЙ ШЫШЪХЬЭІУМ и 28-рэ

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Гъэсэныгъэм илъэныкъо пстэуми анэсы

Іоныгъом и 1-м къыщегъэжьагъэу гъэсэныгъэм фэгъэхьыгъэ хэбзэгъэуцугъакіэм кіуачіэ иіэ мэхъу, джы ащ тетэу гъэсэныгъэм иіоф гъэпсыгъэщт. Ащ щигъэзыещтых тапэкіэ щыіэгъэ базовэ хэбзэгъэуцугъэхэу «Гъэсэныгъэм фэгъэхьыгъ» зыфиіоу 1992-рэ илъэсым къыдэкіыгъэмрэ «Апшъэрэ ыкіи апшъэрэ сэнэхьат гъэсэныгъэ ужым фэгъэхьыгъэу» 1996-рэ илъэсым аштагъэмрэ.

Хэбзэгъэуцугъакіэм гъэсэныгъэм илъэныкъо пстэумкіи шапхъэхэр къыщыгъэнэфагъэх. Ахэр анэсых кіэлэціыкіу іыгыпіэхэм, ублэпіэ ыкіи гурыт сэнэхьат, апшъэрэ гъэсэныгъэхэм ыкіи шіэныгъэ тедзэхэм. Къэралыгъуабзэу зэре-

джэщтхэри къыщыгъэнэфагъ, ар урысыбзэр ары. Ащ дакloy лъэпкъ республикэхэм абзэхэмкlи гъэсэныгъэ зэрагъэгъотынэу амал щыlэщт.

Хэбзэгъэуцугъэм къызэрэщигорэмкіэ, еджэпіэ шъуашэр еджапіэм иадминистрацие къыхехы. Къоджэ еджапіэр зэфэпшіын уфитэп а чіыпіэм щыпсэухэрэм яшіоші къыдэмыльытэу.

Еджапіэр щымыі эжьыным е ащ иіофшіакіэ зэхьокіыныгьэшхохэр фэпшіынхэм пае шапхьэхэр хэбзэгьэуцугьакіэм къыщыдэльытагьэх. Хэушъхьафыкlыгьэ комиссием уасэу къышlыгьэм ельытыгьэу ары ныlэп ащ фэдэ зэхьокlыныгьэхэр пшlынхэ зыплъэкlыщтхэр.

Къуаджэхэм ыкІи поселкэхэм ащыпсэурэ кІэлэегъаджэхэм псэупІэ-коммунальнэ хъызмэтым пэlухьэрэ ахъщэр къэралыгъом къафызэкlигъэкlожьыщт, пенсием кlуагъэхэми фэгъэкlотэныгъэхэр къафэнэщтых.

Хэбзэгъэуцугъакlэм къызэриlорэмкlэ, кlэлэегъаджэм илэжьапкlэ чlыпlэу ар зыщыпсэурэм иэкономикэ игурыт лэжьапкlэ нахь мэкlэн ылъэкlыщтэп.

Студентхэр зыщыпсэухэрэ общежитием пае ахьщэу атырэр еджапіэм иактхэм къагъэнэфэнэу щыт ыкіи студентхэм я Советхэм яшіошіи къыдалъытэн фае.

КІэлэцІыкІу ІыгъыпІэм сабыир зэрэщаІыгъым пае атыщт уасэр зэхэщакІом къегъэнафэ. Ащ фитыныгъэ иІ ІыгъыпкІэр нахъыби нахъ макІи ышІынэу, ны-тыхэм ащыщхэу амал зимыІэхэм къаІимыхыхэни ылъэкІыщт. Сабый ІыгъыпкІэр зыгъэнафэрэр муниципалитетыр ары.

Хэбзэихъухьэгъакlэм истатьяхэм ащыщхэм Іоныгъом и 1-м къыщемыгъэжьагъэу, нэмыкl уахътэхэм кlyaчlэ зиlэ хъущтхэри ахэтых.

(Тикорр.).

Сертификатхэр аратыжьыгъэх

Федеральнэ программзу «Унэгьо ныбжьык разм псэупрэхэр ягьэгьотыгьэныр» зыфиюу 2011 — 2015-рэ ильэсхэм ательытагьэр щыр районым фэгьэхьыгьэ юфыгьо зэфэшьхьафэу Теуцожь районым мы аужырэ ильэсхэм щызэрахьэрэр макрап. Ащ ишыхьат тызыхэт ильэсым иапэрэ мэзих зычрысыщтхэ унэхэр зэрагьэгьотынхэм е ахэр ашыным фэш унэгьо ныбжьык иблымэ ахьщэ зэраратыгьэр.

Бэмышізу Теуцожь районым иадминистрацие ипащзу Хьачмамыкъо Азэмат икабинет ныбжьыкіз купышхо къыригъэблэгъагъ. Ахэм пащэр афэгушіозэ тинеущырэ мафэ зыфэдэщтыр зэльытыгъэхэр унэгъо ныбжьыкізхэр арэу зэрэщытыр, ахэм зэрафэгумэкіыхэрэр ариіозэ, псэупізхэр зэращэфыщтхэм е ахэр зэрашіыщтхэм апэіуагъэхьанэу мылъку къазэрафатіупщыгъэр къэзыушыхьатырэ сертификатхэр аритыжыпгъэх.

Район администрацием испециалист шъхьаlэу, илъэс пчъагъэ хъугъэу ціыф-хэм тхылъхэр афэзыгъэхьазырырэ Нэхэе Адам къызэриІуагъэмкІэ, унагъо пэпчъ ахъщэу къафатІупщыгъэр нэбгырэ пчъагъэу исым елъытыгъ. ГущыІэм пае, Хьабэхъу Бислъан Пэнэжьыкъуае щыщ, нэбгыритІу мэхъух, ахэм атефэу къафатІупщыгъэр мин 241,9-рэ. ХъокІон зэшъхьэгъусэхэу Азмэтрэ Сусанэрэ (джэджэхьаблэх) джащ фэдэ къабз. Ша-

тенко зэшъхьэгъусэхэу Оксанэрэ Николайрэ (поселкэу Красненскэм дэсых), яунагъо нэбгыритф ис, ахэм сомэ мин 518,4-рэ къаратыгъ. ЩэшІэ Бислъанрэ Даринэрэ (ПчыхьалІыкъуае щыщых) яунагъо нэбгыриплІ ис, сомэ мин 414,7-рэ къатефагъ. Хьалъэкъуае щыщ Хъут Фатимэ иунагъокІэ нэбгырищ мэхъух, ахэм сомэ мин 311-рэ къаратыгъ.

Зэпстэумкіи унэгъо ныбжьыкіитфымэ сертификатхэр къаратыгъэх, ахэм зэкіэмкіи атефагъэр сомэ миллионрэ мин 728-рэ.

Унэгъо ныбжьык Іэхэу сертификатхэр зэратыгьэхэм афэгуш Іуагьэх, гущы Іэ фабэхэр афа Іуагъэх, бэрэ пэмылъхэу псэуп Іэхэр зэрагъэгъотынхэшъ, хъярыр къябэк Іэу щы Іэнхэу къафэлъэ Іуагъэх районым иветеранхэм я Совет итхьаматэу Нэмыт Іэкъо Юрэрэ район администрацием ипащэ игуадзэу Хьэдэгъэл Іэ Марыетрэ.

Сертификатхэр зэратыгьэ унэгьо ныбжьык lэхэм ацlэкlэ мэфэкl зэхахьэм къыщыгущы lагъ Очэпщые щыщ Хъут Азмэт янэжъэу Хъаният. Районым ипащэу Хьачмамыкъо Азэматрэ Нэхэе Адамрэ закъыфигьази рэзэныгьэ гущыlэхэр къапигьохыгьэх. Къафаш lагъэр зэращымыгъупшэштыр къы lyагъ, ар шlукlэ Алахьталэм къафызэк lигьэк lожьын эу къафэльэ lyaгъ.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

ХэбзэихъухьэгъакІэм къыпкъырыкІыхэзэ...

Шэн-хабзэ хъугъэу, илъэс къэс кіэлэегъаджэхэм язэіукіэу шышъхьэіум щыіэрэр блэкіыгъэ бэрэскэшхом Мыекъуапэ щыкіуагъ. Адыгэ республикэ кіэлэегъэджэ колледжым ар щызэхащэгъагъ.

нышхоу мы еджапІэм щыкІуагъэм ыуж ар кІэрэкІэ дэдэ хъугъэ. Чіэхьэгъум иджэхашъоу зэпэжъыужьырэм, пчъэ зэтегъэпсыхьагъэхэм, шъхьаныгъупчъэ Іухъо лъапІэхэм еджапІэр къагъэдэхагъ. Актовэ залым пхъэнтІэкІужъэу чІэтыгьэхэм ачІыпіэкіэ къэтэбэ уцышъо зэрыбзэгъэ тІысыпІэ дахэу чІагьэуцуагьэхэм ар къагъэкІэрэкІагъ, къагъэбаигь. ЗэхъокІыныгьэ дэгьоу еджапІэм фэхъугъэхэр нэм къыкІидзагьэх.

Ау зэхахьэм имэхьанэ нахь къэзыіэтыгьэр АР-м и Ліышъхьэу Тхьакіущынэ Аслъан ащ зэрэхэлэжьагьэр ары. Тигъэзет къызэрэхиутыгъэу, зэјукіэр рамыгъажьэзэ, къэгъэлъэгьонэу сэнэхьат зыщызэрагъэгьотырэ гурыт еджапіэхэм къагъэхьазырыгъэм Ліышъхьэр яплъыгъ, еджапіэ пэпчъ игъэхъагъэхэр пащэм къыригъэлъэ-

ГъэцэкІэжьын ІофшІэ- гъухэ, къыфиІуатэхэ шІоиншхоу мы еджапІэм щы- гъуагъ.

Зэјукјэр къызэјуихыгъ ыкІи зэрищагь АР-м гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ иминистрэу Хъуажъ Аминэт. Республикэм икІэлэегъаджэхэм язэхахьэ хэлэжьагъэх УФ-м гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ и Министерствэ епхыгъэ организациехэм ягъэюрышІэнкІэ Департаментым иотдел ипащэу Михаил Харсиевыр, а Министерствэ дэдэм гъэсэныгъэм ылъэныкъокІэ къэралыгьо политикэм и Департамент иотдел иІэшъхьэтетэу Ирина Трипольскаяр, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм гъэсэныгъэмкІэ и Комитет итхьаматэу КІэрэщэ Андзаур, АР-м ипрофсоюзхэм я Федерацие ипащэу Устэ Руслъан ыкІи нэмыкІхэр.

Республикэм и ЛІышъхьэ кіэлэегъаджэхэм илъэсыкіэ еджэгъум ехъуліэу къафэгушіуагъ, ялэжьапкіэ мыбэми, ахэм янахьыбэм зышъхьамысыжьэу Іоф зэрашіэрэм пае зэрафэразэр къы-Іуагъ.

— Республикэм зы еджапІи итэп тыльымы-Іэсыгьэу. Зым иунашъхьэ, адрэм ишъхьаныгъупчъэ зэблэтхъугъэх, ящэнэрэм гъэстыныпхъэ шхъуантІэ фитщагь. Ущеджэным темыгъэпсыхьэгъэ еджапІэхэр нахь макІэ зэрэхъущтхэм тыпылъ. Мы ильэсыкІэ еджэгьум ехьулізу еджэпіищ кізу республикэм щытшІыгь. Ахэм ащыщэу тІур Іоныгъом и 1-м къызэІутхыщт. Ахэр Хьатикъуае ыкІи селоу Красногвардейскэм ащашІыгьэхэр арых. УФ-м и Президент иунашьо дгьэцакІэзэ, кІэлэегьаджэхэм ялэжьапкІэ къэтэІэты. Ар шъори къызэхэшъушІэгъэн фае. Мы аужырэ илъэситІум гъэсэныгъэм июфышюхэм ялэжьапкю процент 80-кІэ нахыбэ хъугьэ, кІэлэегьаджэхэм къагъахъэрэм процент 50 *хэхьуагь,* — къыІуагъ ТхьакІущынэ Аслъан.

(ИкІэух я 7-рэ нэкІубгьом ит).

Адыгэ

ГУБГЪО ІОФШІЭНХЭР

Іоф пстэури игъом агъэцакІэ

Бжыхьасэхэр дэгьоу къэзыгъэкlэу, апэ Іузыхыжьэу ыкІи лэжьыгьэ дэгьу кьэзыхьыжьыхэрэм ащыщ хьызмэтшіапіэу «Премиумыр». Гъэр огъугъэми, лэжьакіохэм яюфшіэн къыщагъэкіагъэп. Гектар 1081-рэ хъурэ бжыхьасэхэм гектар тельытэу центнер 52-рэ зырыз къарахыжьыгь. Хьэм — центнер 42-рэ, рапсым — 24-рэ къы-

Тхьамафэ фэдиз хъугъэ натрыфым ијухыжьын зыфежьагъэхэр. Ар гектар 460-рэ хъоу апхъыгъагъ, зы гектарым центнер 60 къырахыжьы. ЗэрэхъурэмкІэ, нахьыбэу натрыф къизыхыхэрэм «Премиумыр» джыри ахэуцо.

ХъызмэтшІапІэм иагроном шъхьа э Къохъужъ Хьымэр

къызэриюрэмкіэ, натрыф лъэпкъ дэгъухэу «ДКС-4964» ыкІи «Пионер-3892» зыфиlохэрэр ары апхъыгъагъэхэр. Технологием къызэриюу, рашылын фаер зэкІэ къэкІыгъэхэм арашІылІэгъагъэми, фэбэшхор лэжьыгъэхэм къягоуагъ. Натрыф хьасэхэм алъапсэхэр къэбзэ-лъабзэх, пкъыхэм натрыф шъхьитly зыготхэр къябэкІы. Мафэ къэс натрыф гектар 40-м къыщымыкіэу Іуахыжьы. Ащ дакіоу тыгъэгъазэм иугъоижьыни лъагъэкІуатэ, ар гектар 640-рэ мэхъу. Комбайни 4 хэт хьасэм, Іуахыжынгъахэр гектар 500-м

Мы хъызмэтшІапІэм хабзэ зэрэщыхъугъэу, губгъо ІофшІэн пстэури игъом щагъэцакІэ. Джащ фэд джыри — техникэу ящыкІэгьэщтыр икъоу яІ, лэжьыгъэр Іузыхыжьырэ комбайнэхэм ар акІэзыщырэ машинэхэр ауж итых.

ЧІыгулэжьхэм шхэнымкІэ ягугъух, мафэ къэс гъомылэпхъэ зэтефыгъэхэр афашІых. БэмышІэу аштэгъэ пщэрыхьакІохэу Хьаджэмыкъо Зуретрэ Сихъу Асерэ лэжьакІохэр агъэразэх.

ШЪАУКЪО Аслъангуащ.

ПшъэдэкІыжьхэр агъэпхъашэхэми...

Статистикэм къызэригъэлъагьорэмкіэ. гъогухэм хъугъэшіагьэу атехьухьэхэрэм ахэкіуадэхэрэм япроцент 80-р водителэу ешъуагъэу рулым кіэрытіысхьагъэхэр ары зилажьэр. Къэралыгъом юфыгъо шъхьаю ильхэм ар ащыщ хъугъэ. Ары ащ фэдэ укъоныгъэ зышІыхэрэм пшъэдэкіыжьэу ахьырэр етіупщыгъэу къагъэпхъэшэныри къызыхэкіыгъэр.

Рулым ешъуагъэу кІэрысэу къаубытырэр илъэсрэ мэзи 6-рэм е илъэситіум къакіоці машинэр зэрифэн фимытэу ашІынэу ары законым къызэрэдилъытэщтыгъэр. Арэу щытми, пчъагъэхэм къызэраушыхьатырэмкіэ, ащ хэпшіыкізу шіогъэшхо къыхьыгъэп. УФ-м и Президент икІэщакІоу Къэралыгьо Думэр джыри зэ мы Іофым хэплъэжьыгъ ыкІи къэралыгьо пащэм дырагъаштэу пшъэдэкІыжьхэр джыри нахь къагъэпхъэшагъэх. Джы уешъуагъэу рулым укІэрысэу укъаубытымэ тазырэу сомэ мин 50 уагъэтыщт ыкІи илъэси 3-м къыкІоцІ рулым укІэрытІысхьан уфимытэу къашІыщт. Ешъуагъэм зиавтомобиль езытэу рулым кІэрызыгъэтІысхьэрэм пшэдэкІыжьэу рагъэхьыщтыри ащ фэд.

Ащ имызакъоу, инспекторхэм укъагъэуцугъэу, уешъуагъэу къыогуцафэхэу, ау уауплъэкlуныр афэмыдагъэми, мымакІэу уагъэпщынэщт. Законым непэ къызэрэдилъытэрэмкІэ, ащ пае тазырэу сомэ мин 30 къыптыралъхьащт ыкІи илъэсрэ ныкъорэм къыкіоці рулым укіэрытысхьан уфитыщтэп. Ащ фэдэ фитыныгъэ зимыІэм е ар зыІахыгъэм ешъуагъэу егуцэфагъэхэу, ау ар ауплъэкІуныр афимыдагъэмэ, чэщ-мэфи 10-м къыщыублагьэу 15-м нэсэу изоляторым чІагъэсыщт ыкІи тазырэу сомэ мин 30 рагьэтыщт.

Къихьащт илъэсым пшъэдэкІыжьхэр джыри нахь агъэпхъэшэнхэу Къэралыгъо Думэм идепутатхэм ащыщхэм предложение къахьыгъ. Ешъуагъэу рулым кІэрысэу къаубыти, фитыныгъэхэр зыlахыгъэхэр ятlонэрэуи кІэрытІысхьагьэу агьэунэфымэ, хьапс атеплъхьан фаеу ахэм альытэ. Ащ фэдэ зэхъокІыныгьэхэр фашІыщтхэмэ, ахэм яшІуагьэ къэкІощтмэ уахътэр ары къэзыгьэльэгьощтыр. Непэрэ мафэм Іофхэр зытетхэмкІэ зэфэхьысыжьхэр пшІыхэмэ, пшъэдэкІыжьыр къызэрагъэпхъэшагъэм шІогъэшхо къытыгъэу пон плъэкыщтэп.

ХЪУТ Нэфсэт.

Ыпкіэ птымэ, уагъэшіэщт

ШышъхьэІум и 15-м УФ-м и Правительствэ унашъоу къыдигъэкІыгъэм кІуачІэ иІэ хъугъэ. Ар ыпкІэ птызэ. шіэныгьэ тедзэхэр предмет зэфэшьхьафхэмкіэ гурыт еджапіэм зэрэщызэбгьэгьотыщтхэм фэгьэхьыгь.

зэзыгьэгьоты зышІоигьомрэ ащ фэдэ фэlо-фашІэр зыгъэцэкІэщтымрэ зэзэгьыныгьэ зэдашІын зэрэфаер. Ащ итхэгьэщтых къэралыгьо шапхъэхэм къыдамылъытэрэ предметэу кІэлэеджакІом зэригьашіэ шіоигьом ыціэ ыкІи а фэІо-фашІэм ыосэщтыр. Зэзэгьыныгьэм езыгьэджэщтымрэ (еджапІэр) ригъэджэщтымрэ (ны-тыхэр) зэдыкІатхэх. Ащ итхагъ егъэджэн фэlo-фашlэм тефэрэри, лъэныкъуитІум фитыныгъэу ыкІи пшъэрылъэу яІэ-

Ахъщэр пыут зэрэхъурэм елъытыгы егьэджапк Іэм къыхэхъон ылъэкІыщт. Ау илъэсым зэ ныІэп ар къэпІэтын узэрэфитыр.

ЫпкІэ хэлъэу зэбгъэшІэн плъэкІыщтхэр Іахь тедзэ предметхэр арых. ГущыІэм пае, ятІонэрэ ІэкІыб къэралыгъуабзэр. Хьисапыр, физикэр, химиер, урысыбзэр, литературэр,

Унашъом къыщею гъзсэныгъэ тарихъыр, обществознаниер, музыкэр, сурэтшІыныр, дунэе художественнэ культурэр, ІофшІэныр, физическэ культурэр, ІэкІыб къэралыгъуабзэр, биологиер, географиер, информатикэр, ОБЖ-р гъэсэныгъэмкІэ къэралыгъо шапхъэхэм къыдалъытэрэ предметхэу щытых ыкІи ахэр ыпкІэ хэмылъэу еджапіэм кіэлэеджакіохэм щызэрагьэгьотынэу фитыныгьэ яІ.

Ахэм къахимыубытэрэ предметхэр кІэлэеджакІом зэригьашіэхэ шіоигьомэ, еджапіэм ыпкІэ ритызэ ахэр ыІэ къыригъэхьанхэ ылъэкІыщт. Ахэр фэгъэшІыгъэ курсхэу щытынхэ ылъэкІыщт, къин зыпылъ задачэхэм якъэшІыкІэ изэгъэшІэн фэгъэхьыгъэнхи ылъэкІыщт. ГущыІэм пае, еджапІэм иплан ІэкІыб къэралыгъобзитІумэ язэгъэшІэн къыхеубытэмэ, ящэнэрэ ІэкІыб къэралыгъуабзэм пае ыпкІэ птын фае. Ау ащ фэдэ фэlофашіэхэр зэкіэ ежь кіэлэеджа-

кІом ишІоигъоныгъэкІэ къыхехых, янэ-ятэхэм льэІу тхыль еджапІэм ипащэ фатхы. Сыдэу щытми, еджапіэм фэіо-фашІэхэр кІэлэеджакІохэм къапегьохых, ны-тыхэмрэ кІэлэеджакІохэмрэ ящыкІагъэр къыхахы.

ЕджапІэм ипшъэрылъхэр икъу фэдизэу ымыгъэцакІэхэрэмэ, ащ пшъэдэкІыжь ны-тыхэм рагъэхьын алъэкІыщт. Сыда пІомэ кІэлэеджакІом курсыр зэрикІугъэмкІэ тхылъэу къыратыщтыр арэп мэхьанэ зиІэр, ащ шІэныгъэ дэгъухэр еджапІэм къыритынхэ фае. ЕджапІэм ипшъэрылъхэр икъу фэдизэу ымыгъэцакІэхэмэ, ны-тыхэм еджапкіэм къыщагъэкіэн алъэкІыщт, амытыхэни, аужым ахъщэу атыгьэр зэкіэ къызэкіагьэкІожьынэу еджапІэм едэонхи фитых. Ау ащ фэдэу гъэцэк акІоми — еджапІэми — фитыныгъэхэр иІэх. ГущыІэм пае, кІэлэеджакІом предметэу къыхихыгъэм ипрограммэ ыгъэцэкІэн ымылъэкІырэмэ, еджапІэм зэзэгъыныгъэр зэщигъэкъон ылъэкІыщт.

АР-м ипрокуратурэ ипресскъулыкъу

Рок-фестиваль щырекІокІыгъ

Мыекъопэ районым ит псэупіэу «Красная Улька» зыфиюрэм рок-фестивалэу «Вече-Рок на Красной Ульке» шъхьэу зыфашіыгьэр мы мафэхэм щыкіуагь. Ар мыгъэ яблэнэрэу зэхащагъ, рок-группэу «Аквариум» зыфиюрэм ипащэу Борис Гребенщиковым ыныбжь илъэс 60 зэрэхьурэм фэгьэхьыгьагь.

Мыекъопэ районым иадминистрациерэ культурэм игъэloрышІапІэрэ фестивалым кІэщакІо фэхъугъэх. Ахэм анэмыкІэу районым лъэпкъ культурэмкІэ и Гупчи зэхэщэн ІофшІэнхэм иІахьышІу ахилъхьагь.

Іофтхьабзэм пшъэрылъ шъхьајэу ијагъэр рок-музыкэм ишэн-хабзэхэр къызэтегъэнэжьыгьэнхэр, творческэ рок-куп

ныбжьыкІэхэм цІыфхэр нэІуасэ афэшІыгъэнхэр, музыкантхэм зэгурыІоныгъэрэ ныбджэгъуныгъэрэ азыфагу илъыныр ыкІи нэмыкіхэр.

Мы фестивалыр зызэхащэрэр бэшlагъэп нахь мышlэми, ащ мэхьанэшхо раты. НыбжьыкІэхэри зыныбжь хэкІотагъэхэри ащ ягуапэу ежэх.

Краснодар краим ыкІи Адыге-

им ащыщ купи 10 фестивалым хэлэжьагь. Мыекъуапэхэм апэрэ чІыпІэр къыдахыгь, зэнэкъокъум и Гран-при Шытхьалэ къикІыгъэхэм афагъэшъошагъ.

(Тикорр.).

Уахътэр блигъэкІыгъ

Мыекъопэ районым ит псэупіэу Тульскэм щыпсэурэ хъульфыгъэу бзэджэш агъэ зезыхьагъэм сомэ мини 100 хъурэ тазырыр Мыекъопэ районым ихьыкумаш!э тырилъхьагъ.

Илъэс пчъагъэхэм къакІоцІ предприятием изэхэщэкІо закъоу зэрэщытыр къызфигъэфедэзэ сомэ мин 520-м ехъу ащ ытыгъугъ.

Хэбзэгьэуцугьэм къызэригьэнафэу тазырыр зыщитын фэегьэ уахътэр хъульфыгьэм блигъэкІыгъ. Хьыкумым унашъоу ышІыгьэр зимыгьэцакІэкІэ тазырыр нэмыкі Іофкіэ зэблахъун зэралъэкІыщтыр хьыкум приставхэм ащ гурагъэ уагъ. Чыфэу тельым итыжьын тіэкіу нахь фызэк ахьанэу хъулъфыгъэм зафигъэзагъ ыкІи хьыкумым ащ дыригъэштагъ.

Арэу щыт нахь мышІэми, мэзи 3-м къыкІоцІ хъулъфыгьэм зы сомэ ыпщыныжьыгъэп. Ащ къыхэкІыкІэ пшъэдэкІыжьыр нахь ыгъэпхъэшэнэу приставнойва спосмением меховинецехьыкумым зафигъэзагъ. Хьыкумым изэхэсыгъо рамыгъажьэзэ хъулъфыгъэр хьыкум приставхэм яотдел къекІолІагъ, чІыфэр зэритыжьыгъэр зэрыт тхьапэр къарихьылІагъ.

Хьыкум приставхэм яфедеральнэ къулыкъу АР-мкю и Гъэ Іорыш Іап Іэ ипресскъулыкъу.

хэм яшІуагъэкІэ, зишъхьаныгъупчъэ жъы хъугъэхэм япроцент 50-мэ афызэблахъугъ, зиунашъхьэ зэблэхъугъэн фаехэм япроцент 90-мэ ар афагъэцэкІагъ.

Яунэхэм арысэу еджэщтыр нахьыбэ хъугъэ

ИлъэсыкІэ еджэгъуми электроннэ шІыкІз-амалхэр агъэфедэхэзэ, сэкъатныгъэ зиІз кІэлэцІыкІухэм ямызакъоу, нэбгырэ 4500-рэ еджэнхэ алъэкІыщт.

Яунэхэм арысхэу кlэлэеджакlохэр егъэджэгъэнхэмкlэ рестетым ипроект хэлэжьагъэх, гупшысэ, еплъыкlэ куухэр къыраlотыкlыгъэх.

Ушэтынхэм язэхэщакІэ нахь лъыплъэщтых

Зэтыгъо ушэтынхэм язэхэщэн мы илъэсым нахь анаlэ тетыгъ. Гущыlэм пае, ушэтыныр зыкlу зышlоигъоу нэбгырэ 53-у зитхылъхэр къэзытыгъэхэм ащыщэу кlэлэеджэкlо 19-мэ ахэр шапхъэм димыштэхэу алъыти, афызэкlагъэкlожыыгъэх.

Ушэтынхэр зэрэкІохэрэм апчьагь фэдищ-кІэ нахыбэ мыгьэ ашІыгьагь.

кІэ процент 50, шІзныгьэ тедзэ къззытырэ учреждениехэм яІо-фышІэхэм процент 35-рэ къахэхъуагъ. Сэнэхьат къззытырэ ублэпІэ ыкІи гурыт еджапІэхэм якІэлэегъаджэхэм, ямастерхэм чІыпІэу зыщыпсэухэрэм гурыт лэжьапкІзу илъым ипроцент 75-рэ къахэхъонэу щытыгьэмэ, 81-кІэ нахьыбэ хъугъэ.

УФ-м и Президент иунашъоу ыпшъэкіэ зыціэ къетіуагъэу гъэсэныгъэм иlофышіэхэм ялэжьапкіэ къэіэтыгъэным фэгъэхьыгъэр гъэцэкіэгъэным пае бюджет ахъщэр зыдакіорэм, ар зэрагъэфедэрэм нахь лъыпльэгъэн фаеу мэхъу. Еджапіэхэм яlофышіэхэм ялэжьапкіэ шloкі зимыіэ шапхъэхэм ате-

Хэбзэихъухьэгъакlэм къыпкъырыкlыхэзэ...

АР-м и Ліышъхьэ къызэрэхигъэщыгъэмкіэ, 2013-рэ илъэсым гъэсэныгъэм хэхъоныгъэ егъэш ыгъэным пэ ухъанэу федеральнэ ыкіи республикэ бюджетхэм сомэ миллиарди 2,7-рэ къат упщынэу рахъухьагъ. Ар блэк ыгъэсым елъытыгъэмэ, процент 12,5-к нахьыб.

Зэіукіэм доклад шъхьаіэ къыщишІыгъ министрэу Хъуажъ Аминэт. Федеральнэ ХэбзэгъэуцугъакІэу «УФ-м игъэсэныгъэ ехьылІагь» зыфиІорэм елъытыгъэу гъэсэныгъэм ичІыпІэ системэ ипшъэрылъхэм ар афэгъэхьыгъагъ. Ахэр зэтеутыгъэхэу, Іофыгъо пэпчъ шъхьафэу министрэр къыщыуцугъ. Іофыгъохэм анэмысызэ ащ къызэриІуагъэмкІэ, 2014-рэ илъэсым ищылэ мазэ къыщегъэжьагъэу муниципальнэ ыкІи унэе кІэлэцыкку ыгъыпіэхэм юф ащызышІэхэрэм ялэжьапкІэ, ахэм егъэджэнымкІэ ящыкІэгъэ тхылъхэм, джэгуалъэхэм якъэщэфын пэІухьащт ахъщэр АР-м икъэралыгъо хэбзэ къулыкъухэм джы япшъэрылъыщт.

ГъэкІэжьыныр лъыкІотэщт

Гъэсэныгъэм июф икlэрыкlэу гъэпсыгъэным къыхиубытэрэ

Іэмэ-псымэхэри бэу зэрагьэгьотыгьэх. Электроннэ егьэджакІэр къыдэзыльытэрэ мультимедийнэ Іэмэ-псымэхэр ублэпІэ еджапІэ пэпчъ мы илъэсым ІэкІагъэхьащтых, Іоныгьом и 1-м къыщегъэжьагъэу еджапІэхэм яа 1 — 6-рэ классхэм арысхэм ыпкІэ хэмылъэу зэреджэщтхэ тхылъхэр аратыщтых.

Министрэм къызэријуагъэмкіэ, 2013-рэ илъэсым республикэм иеджэпіэ 30-мэ япсыунэхэр санитар шапхъэхэм атетэу агъэпсыщтых. Ар техническэ амал щыіэ зыхъукіэ ары. Гущыіэм пае, централизованнэу е хэушъхьафыкіыгъэу псыр еджапіэм къекіуаліэ хъумэ. А Іофыгъор зызэшіуахыкіэ, еджапубликэ Гупчэр агъэцэкlэжыгъэ унэ зэтегъэпсыхьагъэм агъэкlожьыгъ. Ащ конференц-зал, интерактивнэ доскэхэр хэтых. Видеоконференцзэпхыныгъэм пае непэрэ мафэм диштэрэ техникэр Джэджэ районым игурыт еджапlэхэу NN 1-м, 4-м ыкlи Мыекъопэ районымкlэ гурыт еджапlэу N 1-м афащэфыгъэх.

2013-рэ илъэсым апшъэрэ классхэм арыс пэпчъ (зыщыпсэурэ чіыпіэм, материальнэу зэрэзэтегъэпсыхьагъэм е физическэ амалэу иіэм емылъытыгъэу) ежь ипланкіэ еджэнылъэкіыщт.

Хьисапым имэхьанэ къа|этышт

КІэпэегъалжэхэм къызэраюрэмкіэ, хьисапым ылъэныкъокіэ гъэсэныгъэм изытет нахь дэй мэхъу. Илъэситіукіэ узэкіэіэбэедениш мунеахашыш емыаж зэіукіэу Мыекъуапэ щыкіуагъэм УФ-м и Президентэу Дмитрий Медведевыр хэлэжьэгъагъ. Ащ ыпашъхьэ республикэм икІэлэегъаджэхэм а Іофыгъор къыща-Іэтыгъагъ. ЕтІанэ Медведевым а Іофыгьор В. Путиным лъигьэ-Іэсыгъ. Ащ ыуж Владимир Путиным пшъэрылъ къыгъэуцугъ хьисап гъэсэныгъэм имэхьанэ къэІэтыгъэнымкІэ амалэу щыІэхэр къэгъотыгъэнхэу ыкІи илъэси 10-кІэ узэкІэІэбэжьымэ, хьисапымкІэ гъэсэныгъэр зытетыгьэ лъэгапІэм нэгьэсыжьыгьэнэу. Республикэм хьисапымкІэ икІэлэегъаджэхэри Москва дэт къэралыгъо универсиАхэр зыщатыхэрэ чіыпіэ пэпчъ нэбгыри 6 щыіагъ. Арэу щытми, мыгъэ кіэлэеджэкіо 21-мэ телефонхэр агъэфедэхэу къаубытыгъэх. Ахэм мы илъэсым ушэтынхэр атыжьынхэ фимытхэу ашіыгъэх.

Ушэтынхэм язэхэщэн ціыф-хэр анахь зыгъэгумэкіырэ лъэныкъоу щыт. Ар къеушыхьаты шышъхьэіу мазэм республикэм щыкіогъэ Интернет-конференцием. Ащ анахьэу зыщытегущыіагъэхэм ащыщых ушэтынхэм япхыгъэ Іофыгъохэр.

Іофшіапізу щыізм елъытыгъзу

Гъэсэныгъэм фэгъэхьыгъэ Хэбзэгъэуцугъэм къызэрэщиюу, профессиональнэ гъэсэныгъэм исистемэ изэхэщакіэ зэблэхъу-

тэу, республикэм гурыт лэжьапкізу илъым нэсэу шіыгьэн фае. Чіыпіз зыгъзіорышізжьыпізхэм Хэбзэихъухьэгъакізм фитыныгъз къареты еджапізхэм яюфышізхэм ялэжьапкіз къаізтынэу е ащ юф щызышізхэрэм япчъагъз хагъэхъонзу.

— Лъытэныгъэ зыфэсшіэу зэіукіэм къекіоліагъэхэр! Кіэлэеджакіохэм шіэныгъэ дэгъухэр ядгъэгъотынхэр, ахэм япсауныгъэ ыкіи ящынэгъончъагъэ къэтыухъумэнхэр, кіэлэегъаджэм имэхьанэ къэіэтыгъэныр пшъэрылъ шъхьаіэхэу непи къэнэжьых. Ахэм ягъэцэкіэн псынкіагъоп, ау ащ тыдэлажьэ ыкіи тапэкіи тыдэлэжьэщт.

Еджэпіэ дэгъухэм тарэгушхо, ахэм якіэлэегъаджэхэм грант шіыкіэм тетэу іэпыіэгъу тафэхъу, кіэлэегъэджэ ныбжыыкіэхэр еджапіэхэм нахьыбэу къаіухьанхэм тыпылъ. Ащ фэ-

гъэ хъущт. ІофшІэн языгъэгъотыхэрэмрэ еджапІэхэмрэ зэгъусэхэу джы специалистхэр къагъэхьазырыщтых. Ащ пае АР-м иэкономикэ ищыкІэгъэщт ІофшІэкІо пчъагъэр зэгъэшІэгъэн, етІанэ ащ къыпкъырыкІыхэзэ, еджапІэм ахэр щырагъэджэнхэ фаеу хъущт.

Бюджет ахъщэм фэсакъыщтых

Министрэм къызэријуагъэмкіэ, УФ-м и Президент иунашъоу икіыгъэ илъэсым ижъоныгъуакіэ и 7-м къыдэкіыгъэм елъытыгъэу, кіэлэегъаджэхэм ялэжьапкіэ илъэситіум къыкіоці фэдитіукіэ нахьыбэ хъугъэ. Мы илъэсым кіэлэпіухэм ялэжьап-

дэу еджапіэм Іоф щишіэнэу къэкіорэ ныбжьыкіэхэм япчъагьи къыхэхъо. Гущыіэм пае, 2011 — 2012-рэ илъэс еджэгъум кіэлэегъэджэ ныбжьыкіи 104-рэ тиеджапіэхэм Іоф ашіэнэу къаіухьагъэмэ, мы илъэс еджэгъум а пчъагъэр нэбгыри 7-кіэ нахьыбэ хъугъэ, — къыіуагъ министрэм.

Ипсалъэ икіэухым министрэр илъэсыкіэ еджэгъумкіэ игуапэу гъэсэныгъэм иіофышіэхэм къафэгушіуагъ, тапэкіи гъэхъагъэхэр ашіынхэу къафэлъэіуагъ.

Зэlукlэм хэлажьэхэрэм нэужым унэшъо зэфэшъхьафхэр аштагъэх.

СИХЪУ Гощнагъу.

Сурэтхэр Іэшъынэ Аслъан зэІукІэм къыщытырихыгъэх.

Іофтхьабзэхэр льагьэкІотэщтых. Ащ ишІуагьэкІэ еджапІэхэр нахь зэтырагьэпсыхьагьэх. КІэлэеджэкІуи 10 пэпчъ джы зы компьютер тефэ. 2009-рэ ильэсым кІэлэеджэкІо 21-м зы компьютер иІагь.

Автобусхэр ащэфыгъэх, медицинэ кабинетхэр, шхап Тэхэр зэтырагъэпсыхьагъэх, спортивнэ

пізу псыунэ фабэ зимыіэхэм япчъагъэ процент 45-кіэ нахь макіэ хъущт. Министрэм къызэрэхигъэщыгъэмкіэ, 2016-рэ илъэсым псы фабэ къемыкіуалізу ыкіи канализацие имыізу псыунэ республикэм къинэщтэп.

Къэгущы рэм игуап эу къызэрэхигъэщыгъэмк радинания офинанты на править в рекомыть эрекомыть эрекомыты эрекомыты эрекомыты эрекомыты эрекомыты эрекомыты эрекомыты эре

Зэхэзыщагъэр

КЪУАДЖЭМРЭ КУЛЬТУРЭМ ИІОФЫШІЭХЭМРЭ

«Іэнатіэм игъэрхэм» къяжэх

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахьимэ ыціэкіэ щытым Тэхъутэмыкьое районым спектаклэхэр къыщигъэльэгъонхэу ригъэжьагъ. Къуаджэхэм тиартистхэр нахьыбэрэ ащы энхэм фэш І нэмыкі зэіукіэхэр культурэм июфышіэхэм зэхащэщтых. Урысыем изаслуженнэ артистэу, Адыгеим инароднэ артистэу, УФ-м итхакюхэм я Союз хэтэу Мурэтэ Чэпае ипьесэу «ІэнатІэм игъэрхэм» техыгъэ спектаклэр Абхъазым искусствэхэмкІэ изаслуженнэ юфышюшхоу, режиссерэу Нэгъой Инвер ыгъэуцугъ.

Лъэпкъ театрэм иартистхэм джырэблагъэ «ІэнатІэм игъэрхэр» Афыпсыпэ къыщагъэлъэ-

гъуагъ. Рольхэр къэзышІыгъэхэр: Кушъу Светлан, Пэрэныкъо Чэтиб, КІыкІ Юр, Мурэтэ Чэпай, Тхьаркъохъо Теуцожь, Ацумыжъ Тембот,

Тэхъутэмыкъуае, Щынджые, Бжыхьэкъоежъым,

нэмыкІ къуаджэхэм Лъэпкъ театрэр ащы-

Іэщт, спектаклэхэр къащигъэлъэгъощт. Театрэр зикlасэхэр тиартистхэм къяжэх. Сурэтыр спектаклэу «ІэнатІэм игъэрхэм» къыщытырахыгъ.

ФУТБОЛ. ТИРЕСПУБЛИКЭ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Финалныкъом щешіэщтхэр тэшіэх

«Инэм» Инэм — «Адыгэкъал» Адыгэкъал — 3:4. ШышъхьэІум и 26-м Инэм щызэдешІагъэх. Зезыщагъэр: М. Васильченко — Мыекъуапэ. Къэлапчъэм Іэгуаор дэзыдзагъэхэр: Хьатит (пенальтикіэ), Ткаченко, тіогьогогьо — «Инэм». Къэзэнч, тюгъогогъо, Уджыхъу, тюгъогогъо — «Адыгэкъал».

Адыгэ Республикэм футболым- гъум къэгъэзап в фаш ыным фэкІэ изэнэкъокъу хэлэжьэрэ командэхэу «КъохьапІэм» хэтхэм пэшІорыгьэшъ ешІэгьухэр аухыгьэх. «Инэмрэ» «Адыгэкъалэрэ» зэ-ІукІэгьоу зэдыряІагьэм мэхьэнэ алдыны едепА. Апэрэ чыпитир командэхэм къыдахыгъэми, финалныкъом зэрэщешІэщтхэм егупшысэщтыгьэх. «КъокІыпІэм» апэрэ чІыпІэр «Урожаим» къыщыдихыгъ. «КъохьапІэм» ятІонэрэ чІыпІэр къыщызыхьырэр «Урожаим» ІукІэщт. Ащ фэшІ Инэмрэ Адыгэкъалэрэ якомандэхэр апэрэ чІыпІэм фэбэнагъэх.

Инэм ифутболистэу Хьатитэ Алый пенальтикІэ хьакІэмэ якъэлапчъэ Іэгуаор дидзагъ — 1:0. Къэзэнч Муратэ тІогьогогьо бысымхэм якъэлапчъэ Іэгуаор дидзи, пчъагъэр 1:2 хъугъэ. «Инэмыр» мыщынэу ыпэкІэ илъэу фежьагъ. Артем Ткаченкэм зэкІэлъыкІоу тІогъогогьо «Адыгэкъалэ» ихъагъэ Іэгуаор ридзагъ. Пчъагъэр 3:2 хъугъэ.

Адыгэкъалэ къикІыгъэхэр ешІэ-

банэх, ягухэльхэри къадэхъугьэх. Уджыхъу Рэмэзанэ ухъумакІор ыгъэплъэхъуи, хъагъэм Іэгуаор ридзагъ — 3:3. ЕшІэгъур кІэухым факІозэ, Р. Уджыхъум бысымхэм якъэлапчъэ Іэгуаор дидзи, 4:3-у «Адыгэкъалэм» текІоныгъэр

Тиреспубликэ икомандэ анахь лъэшэу «Урожаир» финалныкъом щыІукІэщт Инэм икомандэ. Адыгэкъалэрэ Кощхьаблэрэ яфутболистхэри финалныкъом щызэдешІэщтых. АР-м футболымкІэ ифедерацие итхьаматэу Николай Походенкэм къызэрэтиІуагъэмкІэ. финалныкъом хэхьэрэ ешІэгъухэр Мыекъуапэ щыкощтых. Пэшорыгъэшъэу шышъхьэІум и 31-р агъэ-

«Олимпия» — «Зэкъошныгъ»

Мыекъопэ футбол командэу «Зэкъошныгъэр» непэ Волгоград щыІукІэщт «Олимпием».

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

ШАХМАТХЭР

ИшІушІагъэ лъагъэкІуатэ

Джыгунэ Къадырбэч фэгъэхьыгъэ шіэжь зэнэкъокъур ильэс къэс гъэшІэгьонэу Мыекъуапэ щэкІо. Адыгэ Республикэм шахматхэмкіэ ифедерацие изэхэщэн кіэщакіо фэхъугъэгъэ Къ. Джыгунэр къытхэмытыжьми, ишіушіагъэ тщыгъупшэрэп. Я 12-рэ зэіукіэгъухэр ащ фэгъэхьыгъагъэх.

Адыгэ Республикэм физкультурэмкіэ ыкіи спортымкіэ и Комитетрэ республикэм шахматхэмкІэ ифедерациерэ зэхащэгъэ зэнэкъокъум нэбгырэ 29-рэ хэлэжьагъ. Григорий Барановым очкоуи 8 ригъэкъуи, апэрэ чІыпІэр къыдихыгъ. Николай Удовиченкэмрэ Виктор Жуковымрэ очко пчъагъэу къахьыгъэр зэфэдизыгъ — 6,5-рэ, ау Н. Удовиченкэр нахь чанэу зэрешІагьэм фэшІ ятІонэрэ чІыпІэр фагъэшъошагъ. Виктор Жуковым ящэнэрэ чІыпІэр ыхьыгь. Евгений Погребноим япліэнэрэ чіыпіэр къыдихыгъ, очкоуи 6 къыхьи, шІухьафтын фашІыгъ. Зэнэкъокъум шІухьафтын гъэшІэгъонхэр щагъэнэфагъэх. Бзылъфыгьэу хэлэжьагьэхэм Лъэцэр Марзыет къахагъэщыгъ. Очкоуи 5 ащ къызэрихьыгъэри хагъэунэфыкІыгъ, нэпэеплъ шіухьафтын фашІыгъ. ЗэкІэми анахыыкІэу зэнэкъокъум хэлэжьагъэр Лъэцэр Марзыет ышыпхъоу Джэнэт, ащи къыщытхъугъэх. Зэшыпхъухэр Адыгэкъалэ щэпсэух, спортым пыщагъэх.

Спортым иветеранзу Иван Строевскэм, къоджэ спортсменхэмкІэ анахыжъэу ДыдыкІ Къэплъан, хъулъфыгъэхэмкІэ анахьыкІзу зэІукІэгъум хэлэжьэгъэ Борис Косенкэм шІухьафтынхэр афашІыгъэх.

Джыгунэ Къадырбэч ыпхъоу Фатимэ анахьыкІэхэм, анахьыжъхэм, анахь чанэу зэнэкъокъум хэлэжьагъэхэм шІухьафтынхэр афишІыгьэх, зэхэщакІохэм «тхьашъуегъэпсэу» ариІожьыгъ.

Зэнэкъокъум исудья шъхьа!эу, Адыгеим шахматхэмкІэ ифедерацие итхьаматэу Юрий Мешалкиным къызэрэтиІуагъэу, шахмат ешІагъэхэм ухьазырыныгъэ дэгъу къагъэлъэгъуагъ. Джыгунэ Къадырбэч ишІушІагъэ агъэлъапІэ. Краснодар краим, Адыгеим яешіакіохэр зэіукіэгъухэм ахэлэжьагъэх. Мыекъуапэ и Мафэ фэгъэхьыгъэ ешІэгъухэр зэхэщэгъэнхэм шахматхэмкІэ федерациер пылъ.

Сурэтыр зэнэкъокъум къыщытырахыгъ.

ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

> Редактор шъхьаІэр ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр мэщліэкъо Саид

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

ЖАКІЭМЫКЪО Аминэт

Редакциер зыдэщыІэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

Зыщаушыхьатыгъэр:

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ -и е пи гъз ГорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> Пчъагъэр 4017 Индексхэр 52161 52162 Зак. 2972

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00